

— Бабо Тонка, да си жива и здрава! Дойде да ни изпроводишъ, а?

— Мале!

— И вие да сте живи, момчета. Дойдохъ да ви изпроводя. Па ако е рекъль Господь, ще ви посрещамъ скоро скоро.

— Ще, ще!

Не отвръщатъ заточениците, а тълпата.

Тия досега кротки хора, тежки търговци и занаятчии, хрисими земледѣлци и важни чорбаджии, изведенъжъ ставатъ други. За пръвъ пътъ ги обгаря страненъ пламъкъ, за пръвъ пътъ ги обласква една могжща обща мисъль, за пръвъ пътъ сърдцата имъ затуптяватъ като едно огромно сърдце съ стихийния пулсъ на борбата.

— Брата, да съберемъ помощи за нашите юнаци мѫженици! — вика единъ младежъ и пръвъ изтърсва кесията си въ престилката на баба Тонка.

— Дръжъ, бабо! Ти имъ събери пари!

Тълпата се залюлява, като избуяла нива. Всъки се мѫчи по-скоро да хвърли каквото има въ престилката на старата жена. До бакъреното грошче звънка меджидийка, до тъхъ блъсва напольонъ.

— Нà и отъ мене! Нà! Ето тука!

Общата блъсканица изтиква низамитѣ, юзбашията едва смогва да върви.

— Граждани, — опитва се да извика той. — Моля ви се, граждани, отстѫпете въ страни.

— Мълчи тамъ! Махай се отъ народните хора!

Десетки гласове се издигатъ съ заплашвания. Юзбашията е безпомощенъ, ржката му вече не държи дръжката на сабята, брадичката му потреперва.

Баба Тонка съзира мѫката му.